

ԱՆԱՆՑԸ

Աշխարհը մեր հնամեայ.
Շատ է տեսած անոնցմէ՝
Այն մեծանուն կայսրերէն,
Արքաներէն փառասէր,
Աստուածացած դէմքերէն:

Մեր երկրին մէջ Տիգրան Մեծ,
Ուրիշ տեղ Մեծն Աղեքսանդր,
Անյաղթելի Ափրիլեսն,
Ու անոնց պէս շատ շատեր:

Անոնց մէջէն մէկն եղաւ
Տիրակալ մաս մ'աշխարհի,
Տպեց դրամ իր դէմքով,
Կազմեց բանակ մը հզօր,
Ու քաղաք մ'իր անունով,
Եւ կամ ինքզինքն հռչակեց
Աշխարհաբնակ մէկ աստուած:

Բայց անոնցմէ ի՞նչ մընաց.
Միայն ճշմարիտ բեկորներ
Իրենց կանգնած բերդերէն,
Ու պղինձէ լումաներ
Փոխան ոսկի շոալյանքի,
Մերթ անուններն իսկ ինկած
Դիրքի մաշուած տողէն դուրս:

Այդ վախազդու դէմքերէն
Որո՞ւն անունը կրնայ
Այլեւրս մեզ վախցընել:
Անոնք հող եւ ու փոշի,
Եւ ի վերջոյ պիտ' թաղուին
Մոռացութեան վերմակին
Մէջ փաթթուած ու սառած:

Ու ես յոգնած՝ պատմութեան
Գիրքըս երբոր կը կարդամ,
Այս անունները բոլոր
Կը խառնըին իրարու,
Եւ տուեալներն ալ անոնց
Կը մոռցըին ա՛լ արդէն:

Հոգւոյս մէջ բայց կ'ապրի մի՛շտ,
Շո՛ւնչը Անոր, որ բոլոր
Հոգիներուն աշխուժ կեանք
Կը պարգեւէ շատ յաճախ:
Շունչն է Անոր՝ կենսատու,
Արցունքն Անոր՝ ոռոգիչ,
Ցասումն Անոր՝ կործանիչ,
Ու սէրն Անոր՝ ըսփոփիչ:

Անունն Անոր՝ պատմութեան
Գիրքերուն մէջ գրուելով
Զէ կարելի չ'Այն ճանչնալ,
Եւ ոչ մարդոց միտներու
Փաստարկութեան ենթակայ.
Ան մի միայն կ'ապրուի:

Երբ կործանուած ես հոգւով
Կամ մարմինով անկարող,
Ան իբրեւ Տէրն ամենուն
Կրնայ քեզ խոր չրհորէն
Բարձրացընել դէպ անյայտ
Ծաղկազարդուած քարձունքներ,
Անձայրածիր պարտէզներ:

ԹՈՐԳՈՄ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ